

Tartus, 1. IV 35

Väga lugupettud  
härre koolinõunik A. Salokannel.

Pean paluma vabandust, et ma juba varem ei  
õelnud Teile südamlikku tänu ilusa, väärtusliku  
kingituse eest, mis on mul juba ammu käes. Mul  
oli riimaseel ajal nohasti sõite õpetajate koosolekuile  
ja nii ei saanudki hakata kirja kirjutama. Nüüd  
aga ei või enam edasi lükata.

Ei tea, kuidas avaldada Teile austust ja tänu selle  
suure raeva eest, mis Teil oli referaadi koostamisel.  
Olen „Opetajate Lihden“ tellija ja riimaseest namb-  
rist leidsingi Teile Alexanderi 1. osa. Juba selle  
järgi võin otsustada, et Teile olite väga üksikas-  
jalikult tutvunud kõigi nende raamatutega,  
mis ilmusid sargas „Teil töökoolile“ ja „Musi-  
teid algõpetuses“. Eriti rõõmustab mind, minu endiseid  
kasvandikke ja kõiki eesti uue kooli rajajaid  
ja kaitsjaid Teile kõrge hinnang eesti koolile.

Võib-olla, pole Teile teadmata, et meil lei-  
dub ka inimesi, kes on eesti iseseisvuse ajal  
loodud algkooli (keskkoolist ma ei räägi, see  
tallab vanu veneaegseid radu) alahinnanud

ja demagoogiliselt (valimisvõitlustel) maha teinud. Need inimesed on ka juhtivail kohtadel; need inimesed on ka eesti õpetajaskonna vanad valdajad. Just hiljuti olin suuremal õpetajate koosolekul, kus mitmed sõnarohtjad avaldasid südamelekku rõõmu, et eesti kool on leidnud tunnustamist meie hõimurahva koolitegelaste hulgas. See julgustab paljusid, kes muide, niivõldes ebasoodsas olustikus, oleks nagu kahtlema hakanud tehtud töö väärtuses. Nähtavasti on Soome koolitegelaste arvamus mõjutanud meie ajakirjandustki. Veel hiljuti kirjutas üks pealinna lehti, kes kunagi pole kiitnud meie algkooli, et algkool on tõusnud järjelt, mis kõike rahuldab. Seljäreast võin kinnitada, et eesti õpetajaskond on väga tänulik Teile ja kõigile Soome koolitegelastele, kes on tunnustavalt kõnelnud või kirjutanud eesti koolist. Mida isiklikest muudestgi mitu korda rohkem!

Nüüd mõni mõte Teie looke algatuse puhul avaldada mõned raamatud soome keeles. On isegi, et praegu on trükitis raamat „Isetegevus ja individuaalne töövõis“, mis püüab esmakordselt anda teoreetilis-kasvatusteadusliku põhjenduse ja ligemalt selgitada tegelike töövõimalusi nendes raamatutes. Seni on olnud küll rohkesti ühiskirjutisi, aeg kokkuvõtet pole veel tehtud. Kuidegi väisi oli saanud sellist teada Someros hääre rektori Joel Kilkki, kes avaldas soovi seda ra-

matut koke ka soomestada. Andsin talle nõusoleku ilma mingisuguste tingimusteta. Samuti kirjutas ta oma soovist avaldada soome keeles tööjätust ja matemaatika-töörühme. Sel puhul vastasin, et olen juba Teile nõusoleku annud ja et hra Vilkki võiks Teiega kokku leppida raamatute kirjastamise ja väljaandmise asjus. Kas on ta Teile poole pöördunud?

Sellist mõtest, et võiks koostada kokkuvõtlik teos üldõpetusest alamastmele, olen ma huvitatud järgmisel põhjusel. „Musi teid algõpetuses I ja II“ on lähimüüdnud ja minul endal tekkis küsimus, kas anda välja uus trükk või koostada uus raamat, mis sisaldaks lühemal kujul prantilise osa ja enam-vähem täielikult üldõpetuse teooria. Kaldun sellepoole, et sobivam oleks koondatud teos, ja see mõte ättis sellega, millist kirjutate oma rüümas kirjas. „Isetegevus ja individuaalne töörühm“ oma sisult jääbki peamiselt algkooli vanemale astmele ja keskkoolile. Täendab, ma hakkaksin ise koostama uut väljaannet „Musi teid I ja II“ ja võib olla sobiks see ka Teile. Muidegi ei ole minul midagi selle vastu, kui see lühendatud väljaanne koostatakse Teile algatusel Soomes. Kui Teile saate aega, siis kirjutage mulle, kuidas Teile suhtute minu kavatsusse: kas see oleks

sobiv ka Teile ja mis ajaks sooviksite seda raama-  
tut välja anda.

Lõpetades tänan veel kord enda ja eesti õpetajate  
nimel Teid Teie väsimatu töö eest Soome ja Eesti  
õpetajaskonna, seega ka noorsoo ja kogurahva  
lähendamiseks. Selolev ühine pedag. nädal muidegi  
on eriti tähtis selle poolt, et ta aitab levitada  
laiematesse hulkadesse neid hõimuideesid, mis  
liiguvad praegu veel kitsamas koolitegelast-  
ringis. On lootsus, et see ettevõtte õnnestub!

Kõige soojemate hõimuterovitustega  
Teile tänulik

Johannes